No. 84. 1857.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 14 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en ... ingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3; franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Editie van maandag avond 4½ ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

Kennisgeving.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland maakt bekend, dat de opening der jagt op waterwild, bedoeld in art. 17, laatste lid van de wet van 13 junij 1857, (staatsblad no. 87) in deze provincie, door de gedeputeerde staten is bepaald op 1 augustus aanstaande.

Deze kennisgeving zal in het provinciaal blad geplaatst en aan de gemeentebesturen ter aanplakking gezonden worden.

Middelburg, den 10 julij 1857.

De commissaris des konings voornoemd,
VAN TETS.

Bekendmaking.

Burgemeester en wethouders van Zieżikzee,

Gelet op het raadsbesluit van den 1 april jl. no. 10,

Brengen ter algemeene kennis, dat op donderdag den 30 julij 1857, des morgens ten 12 ure, in het openbaar aan den meestbiedende zullen worden verkocht ten overstaan van eenen daartoe bevoegden ambtenaar:

Een 70tal **Reverberes** met bijbehoorende koorden en katrollen, benevens eenige **Lantaarnpalen**, afkomstig van de vroegere olieverlichting.

Eenige **Schaafbanken** en **goederen**, in gebruik geweest het zij bij den vroegeren stads timmerwinkel, het zij bij den brandweer; benevens zoodanige voorwerpen, welke bovendien ter veiling zullen worden gepresenteerd.

Een en ander zal op den dag der verkooping van 9 tot 12 ure te bezigtigen zijn, terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij den deurwaarder J. van der Bant, alhier woonachtig.

Gedaan te Zierikzee, den 8 julij 1857.

B. C. CAU, voorzitter.
C. DE JONGE, secretaris.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 13 julij.

De persoon van H. Maas, sjouwer, gisteren door de policie voorloopig aangehouden, is heden naar het huis van arrest overgebragt als verdacht van herhaalde moedwillige mishandeling op de publieke straat van zijne vrouw Helena de Bruijne.

De arrondissementsregtbank alhier heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van J. P. le Roy beklaagd van opligterij, en hem veroordeeld tot gevangenisstraf gedurende 2 jaren, twee boeten ieder van f 25 en in de kosten op grond van art. 405 van het wetboek van strafregt.

Bij de kamer van koophandel en fabrieken alhier, is ontvangen en ligt ter inzage eene opgave van de schepen welke de havens van Pruissen gedurende 1856 hebben bezocht.

Door de Zeeuwsche brandwaarborgmaatschappij op roerende en onroerende goederen, gevestigd te Zierikzee, is eene premie toegekend aan de generale directie over het brandwezen en eene aan drie jongelieden, als bewijs van erkentelijkheid voor de aangewende pogingen om de bij die maatschappij verzekerde percelen te beveiligen tijdens den jongsten brand.

Aan de heeren H. Q. Janssen en J. H. van Dale, redacteurs van de Bijdragen tot de oudheidkunde en geschiedenis, inzonderheid van Zeeuwsch-Vlaanderen, is de bijzondere onderscheiding te beurt gevallen van op den 25 junij ll., in de zitting van het te Duinkerken gevestigde Comité flamand de France: Moedertael en Vaderland, benoemd te worden tot corresponderende leden van genoemd genootschap.

In het Residentieblad leest men: De minister van justitie heeft thans geantwoord op de bedenkingen, die in de afdeelingen der tweede kamer tegen het ontwerp van wet op de regterlijke organisatie ingebragt zijn en tevens dat ontwerp gewijzigd.

Wij kunnen ook aan onze lezers mededeelen, waarin die wijzigingen hoofdzakelijk bestaan. Zij betreffen den grondslag der voordragt niet. De afschaffing der provinciale hoven en de overdragt hunner regtspraak aan de arrondisements-regtbanken zijn de grondslag van het wets-ontwerp gebleven. De minister blijft bij zijn gevoelen omtrent die hoven; hij houdt vol, dat zij een overtollige schakel in ons regtswezen zijn, na de uitlegging waarvan de overige schakels zoo verbonden kunnen worden, dat zij een doelmatig en wel aaneensluitend geheel uitmaken.

Op eenige andere punten is het wetsontwerp gewijzigd, overeenkomstig de bij het voorloopig onderzoek in de afdeelingen der kamer geuite inzigten. De gewigtige wijzigingen zijn de volgende:

1. Ten aanzien van het door de grondwet aan den hoogen raad opgedragen toezigt op den algemeenen gang der regtspleging, is de minister tot het thans bestaande stelsel van cassatie teruggekeerd,

2. Ook ten aanzien van den ondersten trap der regtspleging wordt, in de gewijzigde voordragt, nagenoeg alles op den bestaanden voet gehouden. De bezoldiging der kantonregters wordt vermeerderd, maar aan den anderen kant worden hunne emolumenten afgeschaft. Aan de ambtenaren, die met de waarneming van het openbaar ministerie bij de kantongeregten belast zijn, wordt eene behoorlijke bezoldiging uit de schatkist toegelegd. Doch het getal kantongeregten zal in het vervolg van tijd allengs verminderd worden.

Men meldt aan het Algemeen handelsblad uit de residentie dat uit den boezem der tweede kamer het voorstel zal worden gedaan, om, met het oog op het wets-ontwerp houdende de inrigting der regterlijke magt, af te wijken van het reglement van orde, hetwelk voorschrijft, dat door de sluiting eener zitting, ook vervalt al hetgeen ten aanzien van voorstellen des konings in die zitting tot voorbereiding van de openbare beraadslaging heeft plaats gehad. Men wil namelijk, het verlangen der regering, om niet vernietigd te zien den arbeid aan dit wets-ontwerp besteed, zoodat het in staat van wijzen is gebragt, trachten te verzoenen met het verlangen der kamer, om na afloop van de discussie over de wet op het onderwijs, vacantie te nemen. Door afwijking van het reglement van orde, in dit bijzonder geval, zou alsdan de openbare behandeling van genoemd wets-ontwerp, dadelijk na de opening der nieuwe zitting kunnen plaats hebben.

Men verneemt dat het vertrek van H. M. de koningin bepaald, is op heden (13 dezer) per koninklijke stoomjagt de Leeuw, uit Rotterdam naar Hellevoetsluis, en van daar per stoomschip Cycloop, kommandant luitenant ter zee 1ste klasse jhr. A. Klerck, naar Londen. Het gevolg van H. M. zal bestaan uit: graaf van Randwijck, grootmeester, jonkvrouwen van Pabst en Heldewier, hofdames; jhr. Tindal, kamerheer, staatsraad von Weckherlin, secretaris.

Men verneemt dat de staatscommissie voor landverhuizers en kolonisatie in Neerlands Indie ll. dingsdag avond, onder het voorzitterschap van den minister van staat, den heer Rochussen, hare eerste vergadering heeft gehouden en de punten van behandeling heeft vastgesteld.

Door M. B. Gadde is concessie gevraagd tot de daarstelling eener stoombootdienst tusschen Rotterdam en Delft. Men verneemt echter dat, uit hoofde van de vele bezwaren aan een zoodanige dienst verbonden, die concessie hoogst waarschijnlijk niet zal verleend worden.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd: tot 2de luitenants bij het korps mariniers, de sergeanten van genoemd korps F. A. van Braam Houckgeest en M. C. Koning, met ingang van den 1 dezer.

Bevorderd: bij besluit van 4 dezer, de officieren van gezondheid der 3de kl. T. J. Gebel en A. Peters, met ingang van den 1 dezer, tot officieren van gezondheid der 2de kl. bij de nederlandsche zeemagt, met bepaling dat zij zullen rang nemen, eerstgenoemde tusschen de officieren van gezondheid der 2de kl. J. G. Arend en B. Carsten, en laatstgenoemde tusschen de officieren C. P. Wierts van Coehoorn en W. J. Cramer van Baumgarten.

Bepaald: bij besluit van 29 junij jl., dat bij afzonderlijke dagorder, zoo in Nederland als in Oost-indie, eervol zal worden vermeld de officier van gezondheid der 2de kl. bij de nederlandsche marine M. J. P. van Prooijen, ter zake van de door hem aan boord van Zr. Ms. stoomschip Amsterdam, gedurende de Lampongsche expeditie, in het jaar 1856, bewezene diensten.

Eervol ontslagen: bij besluit van 8 dezer, op zijn verzoek, de luitenant ter zee 2de kl. K. J. Viehoff, met den 10 dezer.

Vergunning verleend: bij besluit van den 16 junij ll., aan den bij besluit van den gouverneur generaal van Nederlandsch indie, van 27 januarij 1855 no. 4, op zijn verzoek, eervol ontslagen kapitein der bataviaansche schutterij W. van Ommeren, tot het blijven dragen van de uniform en de onderscheidingsteekenen, verbonden aan den laatstelijk door hem bekleeden rang bij de gemelde schutterij.

Goedgevonden: bij besluit van 9 dezer, ten gevolge van het overlijden van mr. A. J. H. W. baron van Heeckeren van Nettelhorst, in leven kommandeur der duitsche orde Balye van Utrecht, te vergunnen de opklimming der kommandeuren en van den eersten jonkheer in gemelde orde, welke door dat afsterven kan plaats hebben en te agreëren: 1. de opklimming van W. A. baron Schimmelpenninck van der Oije, tot jongsten kommandeur, en 2. de admissie van J. D. graaf van Rechteren van Almem, tot tweeden jonkheer.

Pensioen verleend: bij besluit van 4 dezer, aan den gewezen bode bij het departement van marine R. Hefty, uit hoofde van ligchaamsgebreken, ten bedrage van f 402 's jaars.

Marine en leger.

Zr. Ms. stoomschip Gedeh zal, vermoedelijk den 25 julij aanstaande, via de kust van Guinea, Rio-Janeiro de Kaap de Goede Hoop, naar Java vertrekken.

— Zr. Ms. schooner met schroefstoomvermogen Bali, kommandant luitenant ter zee 1ste klasse jhr. J. H. van Capellen, van Hellevoetsluis naar Batavia, te Madeira binnen, heeft den 18 junij ll. de reis voortgezet.

— Met den 15 dezer wordt de luitenant ter zee jhr. J. E. W. F. van Reders op non-activiteit gesteld, en in zijne betrekking als kommandant van de te Hellevoetsluis gestationneerde kanonneerboot no. 24, vervangen door den luitenant ter zee 1ste klasse F. J. Abresch.

— Met den 1 augustus e. k. wordt de luitenant ter zee 1ste klasse A. J. Kroef, thans onder-ekwipagemeester bij 's rijks marine te Hellevoetsluis, op non-activiteit gesteld, en in die betrekking vervangen door den luitenant ter zee 1ste klasse P. van Wijhe.

— Naar men verneemt heeft Z. M., zoo als in vorige jaren heeft plaats gehad, goedgevonden te bepalen, dat, gedurende de maand september aanstaande, de vier bataillons van het regement grenadiers en jagers, en het 2de bataillon van het 6de regement infanterie, tijdelijk tot eene brigade worden vereenigd, om met het 4de regement dragonders en de batterij veld-artillerie, gedurende genoemde maand, twee of driemaal 's weeks, in de vlakte van Waalsdorp te manoeuvreren; zullende het bevel over die troepen worden opgedragen aan den generaal-majoor van Mulken, commandant der 3de brigade infanterie.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijks afkondiging den 12 julij: D. van Os, jm. 32 j. met J. C. Pluymers, jd. 32 j. A. C. Moorman, jm. 29 j. met J. M. Siebolds, jd. 30 j. P. Wisse, jm. 26 j. met M. J. Pijl, jd. 28 jaren.

Vlissingen, van 4 tot 11 julij.

Gehuwd: G. J. de Jong, jm. 35 j. met C. M. Raames, jd. 22 j.

Bevallen: M. Logmans geb. van der Baan, d. J. Hage geb. Krijger, z. E. Romijn geb. Robers, d.

Overleden: C. Dommisse, z. 8 m. C. Pieters, d. 3 j. S. de Wit, d. 2 j. G. Geertse, jm. 28 j.

Goes, van 4 tot 11 julij.

Gehuwd: I. J. Paardekooper, jm. 28 j. met J. K. Vervenne, jd. 28 j. J. Salm, jm. 28 j. met C. J. de Jongh, jd, 26 j.

Bevallen: A. M. Sterk geb. Verhoeven, d.

Overleden: J. Bal, man van G. Meijler, 63 j. A. Mange, z. 3 m.

Zierikzee, van 4 tot 11 julij.

Gehuwd: J. A. van Woerkens, jm. 29 j. met A. Rikman, jd. 22 j. L. de Bruine, jm. 22 j. met G. Peute, jd. 25 j.

Bevallen: M. de Waart geb. de Paepe, d. A. Bartels geb. van der Jagt, z. M. C. Buyze geb. Buyze, z. A. Bastiaanse geb. Smits, zoon.

Overleden: J. Overbeke, echtgen. van J. C. van der Jagt, 69 j. (te Delft 6 junij.) N. Bal, vrouw van J. Missel, 56 j. C. Tappy, wed. J. Wisse, 58 j. P. Mensch, weduwn. 79 j. J. R. Voorloop, d. 16 d. J. Verton, z. 7 w. A. Smalheer, z. 15 m. G. de Vries, z. 10 w.

Ingeschreven in de registers van den Burgerlijken Stand, gedurende de maand junij 1857, in de gemeente

Middelburg, als: Gehuwd, 8 paren. Geboren, 36 kinderen; 18 van het mannelijke en 18 van het vrouwelijke geslacht. Overleden, 46 personen, 19 van het mannelijke en 27 van het vrouwelijke geslacht. Levenloos aangegeven, 3.

Van de overledenen waren: beneden den ouderdom van een jaar 18; van 1 tot 5, 2; van 5 tot 10, 1; van 10 tot 15, 1; van 15 tot 20, 3; van 20 tot 25, 3; van 25 tot 30, 0; van 30 tot 35, 1; van 35 tot 40, 1; van 40 tot 45, 2; van 45 tot 50, 1; van 50 tot 55, 1; van 55 tot 60, 3; van 60 tot 65, 3; van 65 tot 70, 5; van 70 tot 75, 1.

Vlissingen, als: Gehuwd, 6 paren. Geboren, 25 kinderen; 16 van het mannelijke en 9 van het vrouwelijke geslacht. Overleden, 20 personen, 13 van het mannelijke en 7 van het vrouwelijke geslacht. Levenloos aangegeven, 3.

Van de overledenen is er 1 in het hospitaal gestorven en 3 zijn elders overleden doch te Vlissingen ingeschreven.

Van het getal overledenen waren: beneden den ouderdom van 1 jaar, 4; van 1 tot 5 jaar oud, 1; van 5 tot 10, 0; van 10 tot 15, 0; van 15 tot 20, 0; van 20 tot 25, 4; van 25 tot 30, 2; van 30 tot 35, 1; van 35 tot 40, 2; van 40 tot 45, 0; van 45 tot 50, 0; van 50 tot 55, 0; van 55 tot 60, 0; van 60 tot 65, 0; van 65 tot 70, 1; van 70 tot 75, 2; van 75 tot 80, 2; van 80 tot 85, 0; van 85 tot 90, 0; van 90 tot 95, 1.

Goes, als: Gehuwd, 1 paar. Geboren, 14 kinderen; 4 van het mannelijke en 10 van het vrouwelijke geslacht. Overleden, 24 personen; 16 van het mannelijke en 8 van het vrouwelijke geslacht. Levenloos aangegeven, 1.

Van het getal overledenen waren: beneden den ouderdom van 1 jaar, 6; van 1 tot 5 jaar oud, 2; van 5 tot 10, 4; van 25 tot 30, 1; van 30 tot 35, 3; van 35 tot 40, 1; van 45 tot 50, 2; van 55 tot 60, 1; van 60 tot 65, 2; van 65 tot 70, 1; van 80 tot 85, 1.

Zierikzee, als: Gehuwd, 2 paren. Geboren, 22 kinderen, 11 van het mannelijke en 11 van het vrouwelijke geslacht. Overleden, 15 personen (waarvan 1 elders wonende en 1 elders overledene doch te Zierikzee ingeschreven); 4 van het mannelijke en 11 van het vrouwelijke geslacht.

Levenloos aangegeven, 1.

Van de overledenen waren: beneden den ouderdom van een jaar, 4; van 5 tot 10, 1; van 10 tot 15, 2; van 25 tot 30, 1; van 35 tot 40, 1; van 65 tot 70, 2; van 70 tot 75, 2, van 75 tot 80, 1.

Hulst, als: Gehuwd, 3 paren. Geboren, 6 kinderen, 2 van het mannelijke en 4 van het vrouwelijke geslacht. Overleden 3 personen van het vrouwelijke geslacht; 1 van 10 tot 15, 1 van 40 tot 45 en 1 van 45 tot 50 jaren oud.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.

Junij — julij 1857.

Datum	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	Betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.		Aanmerkingen
5	Zw t. W	2	759.4	20.6	0.77	13.80	0.0	17.0	+ 5.5	betrokken. 1)
6	Zw. t. W	4	755.6	18.7	0.77	12.30	1.5	15.5	„ 11.0	buijig en bew. 2)
7	W. t. Z.	5	759.4	15.8	0.74	9.97	0.5	11.5	„ 8.5	buijig.
8	W. t. Z.	4	760.9	15.2	0.80	10.33	0.1	13.0	„ 6.0	dik, buijig.
9	Zw. t. W	3	760.6	15.4	0.68	8.80	0.2	14.0	„ 4.0	buijig.
10	W. Zw.	3	762.1	17.8	0.71	10.63	0.0	13.0	„ 7.0	bijna helder.
11	Zw. t. W	2	761.9	18.5	0.86	13.56	0.0	13.5	„ 6.5	betrokken.

1) *Tegen den avond buijig, uit het zw. onweder, weerlicht, en regen.*

2) Met den nacht buijig, het compas rond, van kracht 3 tot 7, buijig,

Staten-generaal.

Tweede kamer. — Zitting van 9 julij.

In deze zitting zijn ingekomen twee wetsontwerpen betrekkelijk de regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indie.

De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot wijziging der wetten wegens het binnen- en buitenlands gedistilleerd, heeft daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der beraadslagingen zal nader vastgesteld worden

Nadat de commissie voor de verzoekschriften op eenige in hare handen gestelde adressen betreffende het wets-ontwerp op het lager onderwijs verslagen uitgebragt had, zijn de overwegingen omtrent dit wetsontwerp hervat.

De heer Groen heeft in eene zeer langdurige improvisatie zich verklaard tegen de opname van de uitdrukking christelijke deugden, nu te meer ongepast, na de gewigtige beslissing omtrent art 16, daar de vereeniging van christenen en israeliten op de school, zijns inziens gelijk staat met verloochening van het christendom. Daardoor is het christendom zijns inziens geworden eene secte, een kerkelijk leerbegrip, eene zaak van een particulier kerkgenootschap, waarmede de staat niets te maken heeft. Het christendom is niet meer de nationale belijdenis der natie. Zijn hoofdbetoog heeft de volgende grondgedachten ten onderwerp. 1. Dat systeem, aangenomen bij art. 16, strijdt tegen de grondwet; 2. nu dat systeem echter is aangenomen, moet men de geheel neutrale school geven; 3. nu vooral is bescherming noodig tegen de onderscheidene pogingen om op te komen tegen de strikte neutraliteit of daarvan, door omwegen af te wijken. De slotsom van zijne breedvoerige uiteenzetting, vooral van het laatste onderdeel is: In art. 16 is verloochening van het christendom. In art. 22 wordt die verloochening verbloemd. In art. 16 is ontheiliging: art. 22 is heiligschennis.

De heer Meijlink zich alleen tot art. 22 bepalende, ontvouwt: 1. dat de staat in de school voor allen geen godsdienstig onderwijs kan geven; dat hij zelfs geen christelijk onderwijs kan geven; 3. dat de gevolgen van art. 22 zullen zijn, eenzijdigheid, kwetsing der minderheden. Hij kan daartoe niet medewerken.

De heer Godefroi heeft het standpunt waarop hij zich bij de tegenwoordige discussien bevindt, aangetoond. Hij heeft herhaald, dat hij, ofschoon op een absoluut staatsregterlijk gebied, het regt hebbende te verlangen, dat de wet geen beginsel ontleende aan eenige godsdienst, echter om een algemeen belang te bevorderen, de regeling van het onderwijs, bereid was een offer te brengen en mede te werken tot het bevredigingsmiddel. In het breede heeft hij ontwikkeld dat de gemengde school noch voor de christenen, noch voor de israëlieten hinderlijk was. Voor de misbruikers zag hij waarborgen in de wet.

De heer Baud heeft zich verklaard voor alinea 1 tot 8; hij wenscht verduidelijking van alinea 2, en verklaart zich tegen het amendement van den heer Thorbecke.

De minister van binnenlandsche zaken doet uitkomen, dat juist de twee uiterste rigtingen die zich in deze kwestie hebben vertoond, zij die in het artikel te weinig en zij die er te veel in vinden, tot de gevolgtrekking regt geven, dat de regering den gulden weg der waarheid die in 't midden ligt, heeft bewandeld. In dien stand mag hij de rede van den heer Groen onbestreden laten; uitkomst of mogelijkheid tot vergelijk is ondenkbaar. Maar waar hij wel op moet wijzen, is dat men aan de vrees voor misbruik niet te zeer moet hechten. Daartoe heeft de wet meer waarborgen dan die van 1806. Reeds heeft de heer Thorbecke op die meerdere waarborgen gewezen; hij kan die uiteenzetting zoo mede de geheele rede van dien geachten afgevaardigde, geheel onderschrijven. Wat het amendement van dien spreker betreft, de strekking is de zelfde als die van het ontwerp, maar toch is er eenig verschil in de inkleeding, dat den minister noopt om de redactie van het ontwerp te blijven verkiezen.

Zitting van 10 julij.

Bij de voortgezette beraadslaging over de drie eerste alineas van art. 22 werd hoofdzakelijk het woord gevoerd door den minister van binnenlandsche zaken en den heer Groen. De minister heeft zich daarbij voorgesteld de beantwoording van twee vragen: Wat is opleiding tot christelijke en maatschappelijke deugden? en wat is ergernis geven aan andersdenkenden? Wat is hun godsdienstig gevoel niet eerbiedigen, vooral met het oog op de israelieten?

In zijn antwoord heeft de minister verklaard dat die opleiding op de gemengde school geene andere beteekenis mag hebben, dan dat van die school moet verwijderd blijven alle leerstelling, elk dogmatisch element; al wat in een woord tot het begrip der christelijke waarheden, feiten, leering en geschiedenis behoort. Ten anderen moet alle ergernis voor andersdenkenden geweerd worden, zonder uit het oog te verliezen, het onmiskenbaar feit dat de nederlandsche natie eene christelijke is.

De heer Groen heeft eene uitgebreide rede gehouden: 1. ter resumtie der beraadslagingen; 2. antwoord aan den minister; 3. uitoefening van den pligt van zelfverdediging tegen beschuldigingen, waarmede de kleine minderheid is bestookt. In het laatste gedeelte vooral kwam spreker op politiek terrein, ligtte als het ware een deel van den sluijer op, die nog hangt over de vorming en de taak van het kabinet, maar deed dit, naar de opvatting van den minister van justitie, op zoodanige wijze, dat deze ronduit zijne diepe verontwaardiging te kennen gaf, en verklaarde, den heer Groen niet te willen beantwoorden.

Daarna hebben nog eenige leden het woord gevoerd, waarna de zitting is gesloten.

Zitting van 11 julij.

In deze zitting zijn ingekomen drie wetsontwerpen betrekkelijk den aanleg van spoorwegen: 1. tot verhooging van hoofdstuk V der begrooting van de staatsuitgaven voor 1857 (voorbereidende werkzaamheden tot den aanleg van spoorwegen; 2. tot daarstelling van een fonds tot aanmoediging en ondersteuning van den aanleg van spoorwegen; 3. tot vrijstelling van de regten van registratie en overschrijving op de verkrijging, bij aankoop en onteigening, van vaste goederen, benoodigd tot het aanleggen van spoorwegen.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over de drie eerste alineas van art. 22 van het wetsontwerp nopens het lager onderwijs.

De heer Meeussen stelt als amendement voor, uit de 2de alinea van het artikel weg te laten de woorden: Hij prent aan de kinderen dien eerbied in, en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid.

Nadat nog door eenige leden het woord is gevoerd zijn de beraadslagingen over de 3 eerste alineas gesloten en die over de 4de aangevangen. Daaraan namen de heeren Wintgens, van Rappard en de minister van justitie deel.

Daarna zijn de verschillende voorgestelde amendementen in hoofdelijke omvrage gebragt, als:

1. Van den heer Thorbecke, ten doel hebbende om de twee eerste alineas te doen vervangen door de volgende: Zoowel bij de ontwikkeling van verstand en kennis, als bij de opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden, onthoudt zich de onderwijzer van al hetgeen met den eerbied, aan de godsdienstige begrippen van anderen verschuldigd, strijdig is. Dit amendement is verworpen met 35 tegen 30 stemmen.

2. Van den heer Meeussen, om uit de 2de alinea weg te laten de woorden: Hij prent aan de kinderen dien eerbied in en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid. Aangenomen met 36 tegen 29 stemmen.

3. Van den heer Blaupot ten Cate, om achter de 3de alinea te laten volgen: door den gemeenteraad, nadat deze den onderwijzer, die zich aan het hoofd der school bevindt, alsmede den *district-schoolopziener, daarover heeft gehoord.* Verworpen met 41 tegen 24 stemmen.

4. Van den heer van Wintershoven, ten doel hebbende, om achter het artikel eene laatste alinea te laten volgen van dezen inhoud: Het verslag, bedoeld bij art. 194 der grondwet, bevat de opgave van de klagten, welke wegens niet naleving van deze voorschriften ter onzer kennis zijn gekomen en van het onderzoek en de voorziening, welke daarop, zoo noodig, van onzentwege zijn gevolgd. Verworpen met 33 tegen 32 stemmen.

5. Van den heer van Akerlaken en negen andere leden, gelijkluidend met een amendement van den heer Blaupot ten Cate, ten doel hebbende geheele weglating van alinea 4 van art. 22. Dat amendement wordt aangenomen met 63 tegen 2 stemmen, zijnde die van de heeren Dommer van Poldersveldt en Meylink. Beide heeren verklaren echter na de stemming dat zij door de woorden: „van gelijken inhoud als het amendement van den heer ten Cate," meenden, dat over een ander amendement werd gestemd, want dat zij anders voor het amendement zouden hebben gestemd.

Alsnu wordt art. 22, zoodanig als het door de twee aangenomen amendementen is gewijzigd, in omvraag gebragt en aangenomen met 45 tegen 20 stemmen.

Tegen de heeren: Beens, Groen van Prinsterer, de Lom de Berg, van Foreest, Dommer van Poldersveldt, Jespers, van Wintershoven, van Rheede, Meylink, Strens, Luyben, van Nispen, Bots, Elout, Most van Oldhuis, de Kooster, Mackay, van Lijnden, de Lângen en Meeussen.

Het artikel luidt thans als volgt: Het schoolonderwijs wordt, onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden, dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens der kinderen en aan hunne opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden.

De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden.

Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkgenootschappen. Hiervoor kunnen de schoollocalen buiten de schooluren ten behoeve van de leerlingen, die er ter school gaan, beschikbaar worden gesteld.

Thans was aan de orde de beraadslaging over art. 23, dat aangehouden was tot na de behandeling van art. 22. Op voorstel van den heer van Bosse is echter besloten, dat artikel te houden tot na art. 35,

Daarna zijn de artt. 23—27, na eenige discussie, aangenomen en zijn de beraadslagingen aangevangen over art. 28. Maandag voortzetting.

Van regeringswege is aan de tweede kamer aangeboden een wetsontwerp, strekkende tot wijziging der gemeentewet van den 29 junij 1851 (staatsblad no. 85), wat aangaat de daarbij voor de plaatselijke belastingen gestelde regelen. De artikelen van die voordragt luiden als volgt:

Art. 1. Behoudens de heffing, in art. 238 der wet van 29 junij 1851 (staatsblad no. 85) vermeld, worden, vóór elk andere plaatselijke belastingen, geheven opcenten op de hoofdsom van den rijksaccijns op het gedistilleerd, en wel van 100 op het binnenlandsch, 60 op het buitenlandsch en 40 op de buitenlandsche likeuren.

Art. 2. Art. 241 dier wet wordt vervangen door de volgende bepalingen: het getal opcenten op de grondbelasting kan voor de gebouwde eigendommen tot 40, voor de ongebouwde tot 10 gaan, en wat de gebouwde eigendommen betreft tot 50, zoo de opcenten op personele belasting tot het zelfde getal zijn opgevoerd.

Art. 3. Art. 242 dier wet wordt vervangen door de volgende bepalingen: de opcenten op de personele belasting kunnen tot 50 gaan, en, zoo de opcenten op de grondbelasting tot 40 wat de gebouwde en 10 wat de ongebouwde eigendommen betreft, zijn opgevoerd, tot 80. De opcenten op de personele belasting worden, naar gelang van de huurwaarde der perceelen en de bevolking, geheven in de reden, aangewezen in de tabel gevoegd achter de wet van 29 junij 1851 (staatsblad no. 85),

Art. 4. Art. 244 dier wet wordt vervangen door de volgende bepalingen: hoofdelijke omslagen of andere plaatselijke directe belastingen worden niet geheven dan na dat de gemeente opcenten op de grondbelasting op de gebouwde eigendommen tot 30 en op de ongebouwde tot 5, en de opcenten op de personele belasting tot 20 zijn opgevoerd. Zij kunnen echter vroeger worden geheven, zoo het bedrag der reeds gelegde opcenten op de grond- en personele belastingen ¼ beloopt van hetgeen de gezamenlijke gemeente-belastingen, gemiddeld over de vijf laatste jaren, jaarlijks onzuiver hebben opgebragt.

Art. 5. Art. 246 dier wet wordt vervangen door de volgende bepaling: behoudens het bepaalde in art. 1 der tegenwoordige wet, worden geene plaatselijke belastingen op voorwerpen van verbruik geheven, alvorens de gemeente-opcenten op de grondbelasting het in art. 4 dezer wet vermelde getal bereikt hebben en de gemeente-opcenten op de personele belasting 30 bedragen, of deze laatste tot 20 zijn opgevoerd, en in de gemeente eene directe plaatselijke belasting is ingevoerd, welker bedrag met ten minste 10 van die opcenten gelijk staat.

Art. 6. Art. 249 dier wet wordt vervangen door de volgende bepaling: het verbruik van zout, zeep en aardappelen wordt niet belast.

Art. 7. Art. 250 dier wet wordt vervangen door de volgende bepalingen: de belasting op het gemaal mag niet te boven gaan de som van f 2 per 100 pond tarwe, van f 1,60 per 100 pond spelt en van 60 cents per 100 pond rogge. Eene verbruiksbelasting op het varkens- en schapenvleesch is alleen geoorloofd in gemeenten van eene bevolking van meer dan 50,000 zielen, alwaar belasting op het rund- en kalfsvleesch en geene belasting op het gemaal wordt geheven en de opcenten op de grond- en personele belasting tot het in artt. 2 en 3 dezer wet gestelde *maximum zijn opgevoerd. Zij mag niet hooger* worden geheven dan tot 10 ten honderd der plaatselijke waarde van het vee in levenden staat. Het verbruik van voorwerpen, aan rijks accijns onderhevig, wordt niet hooger belast dan de hoofdsom van dien accijns. Zijn evenwel de gemeente-opcenten op de grondbelasting tot 50, wat de gebouwde en 10 wat de ongebouwde eigendommen betreft, en die op de personele belasting tot 80 opgevoerd, dan kan de belasting op het gemaal, zoo veel de tarwe betreft, tot uiterlijk f 3 de 100 ponden, die op het geslagt, zoo veel de runderen en kalveren aangaat, en die op den wijn en het binnenlandsch gedistilleerd tot uiterlijk anderhalf maal het bedrag der hoofdsom van rijksaccijns worden gebragt, terwijl het buitenlandsch gedistilleerd tot uiterlijk met 90 opcenten en de buitenlandsche likeuren tot uiterlijk met 60 opcenten op die hoofdsom kunnen worden bezwaard.

Art. 8. De voorschriften ter verzekering van invordering der in art. 1 dezer wet vermelde belasting worden met afwijking van het voorschrift van art. 257 der wet van 29 junij 1851 (staatsblad no. 85) door ons, in overeenstemming met de andere toepasselijke bepalingen van den zesden titel dier wet, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld. Indien eene gemeente de belasting op het gedistilleerd hooger opvoert of lager stelt dan art. 1 dezer wet is vermeld, dan worden de verordeningen op de invordering van het meerdere of van de lagere belasting op de gewone wijze, in den algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld.

Art. 9. Overtreding der voorschriften, bedoeld in de eerste zinsnede van het vorig artikel, wordt vervolgd en gestraft overeenkomstig de bepalingen van het derde hoofdstuk van den zesden titel der wet van 29 junij 1851 (staatsblad no. 85). Voor het niet ten bepaalden tijde en plaatse inleveren van biljetten tot vervoer van veraccijnsde dranken uit en naar gemeenten, waar de belasting tot het bedrag, in art. 1 dezer wet vermeld, is ingevoerd, zijn echter de straffen, bij de artt. 271 en 272 der wet van 29 junij 1851 (staatsblad no. 85) bepaald, niet van toepassing, maar wordt van hem, die voor de inlevering aansprakelijk is, de belasting ten behoeve der gemeente van bestemming op den gewonen voet ingevorderd.

Art. 10. Voor elk biljet door de rijksontvangers, ingevolge de voorschriften, bedoeld in de eerste zinsnede van art. 8 dezer wet, af te geven, wordt hun door de betrokken gemeente 2½ cent uitgekeerd.

Art. 11. Het bepaalde in art. 1 dezer wet treedt in werking den 1 januarij 1858. De overige plaatselijke belastingen, met uitzondering van die, bedoeld in art. 238 der wet van 29 junij 1851 (staatsblad no. 85), worden vóór den 1 januarij 1860, in verband met de voorschriften dezer wet, herzien en aan onze goedkeuring onderworpen. Bij gebreke hiervan vervallen die belastingen.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 11 julij. Gisteren avond werd door het hoogerhuis het wetsontwerp tot wijziging van den parlementseed, ten einde aan de israelieten zitting in het parlement te kunnen verschaffen, verworpen met 173 tegen 139 stemmen.

— De oost-indische compagnie heeft zes stoomschroefschepen en elf zeilschepen gehuurd om troepen naar Indië over te brengen.

— Het lagerhuis heeft heden de motie van den heer Roebuck, tot afschaffing van het ambt van lord luitenant van Ierland strekkende, met 266 tegen 115 stemmen verworpen. In die zelfde zitting verklaarde lord Palmerston dat de regering zich tegen de plannen van den heer de Lesseps, tot het doorgraven der landengte van Suez, verzet, naardien dit strekken zou om Turkye van Egypte af te scheiden en gevaren voor Engelsch Indie te weeg zou brengen.

Duitschland.

Berlijn 2 julij. Heden ten een ure is prinses Louise, dochter van den prins van Pruissen en gemalin van den groothertog van Baden, voorspoedig van een prins bevallen.

Luxemburg.

Volgens nadere berigten blijkt, dat bij de verkiezingen, die den 7den dezer in het hoofd-kanton plaats hadden, zes personen bij de eerste stemming de volstrekte meerderheid als kiezers hebben bekomen. Van deze behoorden 4 tot de oppositie, 1 tot de ministeriele partij terwijl de overige candidaat door beide partijen aanbevolen was. Van de overige 20 heeft niemand de volstrekt meerderheid bekomen, doch erlangde de candidaten der oppositie op weinige uitzonderingen na de meerderheid, die evenwel niet groot was, daar zij gemiddeld 177 stemmen bekwamen tegen 165 die op de tegenpartij werden uitgebragt. Daar nu gemeld was dat de oppositie volkomen gezegevierd heeft, met uitzondering van slechts een candidaat, zou daaruit zijn af te leiden, dat bij de herstemming die den 8 plaats had, al de 20 candidaten, die zij had aanbevolen, als kiezers moeten gekozen zijn.

Belgie.

Brussel 10 julij. De dagbladen bevatten heden een brief van den turkschen gezant aan den minister van binnenlandsche zaken, strekkende, om te antwoorden op het door den minister in den Moniteur geplaatst overzigt der kwestie betreffende den heer Blondeel de Cuelenbroek. Deze brief verzwakt in niets de verklaringen van den minister en bewijst integendeel, dat de gezant in deze zaak bewijzen heeft gegeven van weinige bekendheid met de diplomatieke gebruiken. Men gelooft, dat de porte haren gezant tot een hoogeren post zal bevorderen en hem alhier door een ander diplomaat vervangen.

Frankrijk.

Parijs 11 julij. In ons vorig nommer is de uitslag medegedeeld van de herstemming die alhier tot verkiezing van drie leden van het wetgevend ligchaam gehouden is. Deze heeft overal verwondering gebaard en diepen indruk gemaakt; men had althans onder het publiek niet verwacht dat de oppositie eene zoo volkomene zege zou behalen. Onder de tien personen die door de hoofdstad gekozen zijn om haar in het wetgevend ligchaam te vertegenwoordigen, zijn thans vijf tegenstanders van het gouvernement. Dat deze vijf allen den vereischten eed afleggen en zitting nemen zullen, is nog niet zeker; van twee hunner weet men met zekerheid dat zij aan den keizer en zijne constitutie trouw zullen zweren; en van de overige, zelfs van den generaal Cavaignac, acht men het waarschijnlijk dat zij zij daartoe zullen besluiten,

— De koning van Portugal heeft onlangs, gelijk men weet, de wetgevende kamers verwittigd van zijn voornemen om eerlang eene huwelijksverbindtenis aan te gaan, zonder den naam der aanstaande koningin bekend te maken. Thans berigt het Journal des débats, dat de koning eene prinses van den katholieken tak van het koninklijke geslacht van Pruissen zal huwen, namelijk eene dochter van den vorst van Hohenzollern-Sigmaringen, die in het jaar 1849 het souverein gezag over zijn vorstendom aan zijnen neef den koning van Pruissen afgestaan heeft.

Italie.

Het officieel dagblad der oostenrijksche overheid van Verona zegt in zijn nommer van den 4den dezer: „ Het lijdt geen twijfel meer, dat Mazzini de hand in de jongste onlusten heeft gehad, en een nieuw blijk van zijne trouweloosheid en onverstand heeft willen geven. Weldra zullen de oproerlingen de verdiende straf voor hunne misdaad ondergaan. Maar ook dit maal hebben de eigenlijke aanleggers der beweging zich weten schuil te houden. Men heeft, naar het schijnt, nog geene andere personen kunnen vatten, dan die enkel als gehuurde werktuigen der moordzucht beschouwd moet worden. De belhamers zijn ontsnapt.”

— Te Genua liep den 5 dezer het gerucht dat de opstand in Calabrie op eene zeer bedenkelijke wijze veld won en dat de koning van Napels de wijk naar Gaëta had genomen; doch er was, althans onder het publiek, niets stelligs dienaangaande bekend.

Zeetijdingen.

Jl. zaturdag ter reede van Vlissingen gearriveerd voor Antwerpen bestemd: *don Juan*, gezagv. Caitua, Bilboa; voor Gent bestemd: *Prophete*, gezagv. Hornborstel, Liverpool; en als bijlegger wegens contrarie wind: *Ebenezer*, gezagv. Bernnett, Londen. Van daar dien dag naar zee gezeild, van Antwerpen de Schelde afkomende: *Hulda*, gezagv. Lindberg, Gotheburg; *Pallas*, gezagv. Pedersen, Engeland; *Hoppet*, gezagv. Hansen, Engeland; *Joseph*, gezagv. Abrahams, avontuur; *Paladin*, gezv. Olsen, avontuur.

Handelsberigten.

In de zes eerste maanden van 1857 zijn ingevoerd van Oostindissche bezittingen, aangebragt met nederlandsche schepen, te Middelburg:

Ruwe oostindische suiker 12,074 kanassers, weg. 2,822,003 ned. pond.

Uitgevoerd in de zes eerste maanden:

naar St. Petersburg		672 kanassers, weg.	156,979	n. p.
„ Frankfort	824	1675 „ „	197,666	„
„ Urdingen	145		32,912	„
„ Keulen	322		73,018	„
„ Duisburg	384		96,911	„
„ Hamburg		253 „ „	55,993	„
„ Antwerpen		1094 „ „	219,958	„
„ Gend			35,444	„
„ Entrepot dok Amsterdam		3817 „ „	872,647	„
Termijnen van crediet Rotterd.		102 „ „	20,354	„
Totaal		7613 kanassers, weg.	1,761,882	n. p.

Meekrapprijzen.

Rotterdam 13 julij.

Meekrap iets meer geveild, en meer gedaan, doch alleen in beste soorten tot vaste prijzen.

Graanmarkten.

Rotterdam 13 julij.

Tarwe 20 ct. lager, paardeboonen 20 ct. hooger; anders alles de zelfde prijzen.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 11 julij.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½	pct.	63$\frac{9}{16}$
	dito dito	3	„	76¾
	dito dito	4	„	96½
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	159¾
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4	„	64
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	105¼
	dito 1828/1829	5	„	—
	dito Hope & co.	4	„	88¼
	dito Stieglitz	4	„	—
	dito dito	5	„	98
	dito dito	5	„	99½
	Certific.	6	„	67¼
	Spoorweg			77
Spanje.	Oblig.	1¼	„	25½
	Binnenlandsch	3	„	37⅛
	Coupons bewijzen			—
	Crediet instelling.			—
Grenada.	Oblig.	3¼	„	—
Oostenrijk.	Oblig.	5	„	76¼
	Amsterdamsche	5	„	87¼
	Nationale	5	„	78¼
	1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	116^{7}
Belgie.	bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46
	„ nieuwe			45½
Venezuela.	„	4½	„	—
Mexico	„	3	„	21⅞
Illinois.	„	7	„	92½

Beurs van Londen, 11 julij ten 12 ure. Consols 92⅜
Beurs van Weenen, 11 julij. (slotprijzen.) Metaliek. 5 pct. 84.
Beurs van Parijs, 11 julij. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —.— 3 pct. 66,90.

Laatste nieuwstijdingen uit ons vorig no.

Graanmarkten.
Amsterdam 10 julij.
Tarwe en gerst flaauw.
Raapolie op zes weken *f* 53. Lijnolie op zes weken *f* 47½
Koolzaad (dadelijk) 86¼ p. vl..

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.
Tusschen Middelburg en Rotterdam.
Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Dingsdag	14	's morg.	6 ure.	Dingsdag	14	's morg.	11,30
Woensdag	15	〃	6,30	Woensdag	15	〃	11,30
Donderdag	16	〃	7	Donderdag	16	〃	11,30
Vrijdag	17	〃	7,30	Vrijdag	17	〃	5 ure.
Zaturdag	18	〃	9	Zaturdag	18	〃	5
Zondag	19	〃	10	Zondag	19	〃	6
Maandag	20	〃	10,30	Maandag	20	〃	7
Dingsdag	21	〃	11,30	Dingsdag	21	〃	8,30
Woensdag	22	〃	5	Woensdag	22	〃	9,45
Donderdag	23	〃	5	Donderdag	23	〃	9,45
Vrijdag	24	〃	5	Vrijdag	24	〃	9,45
Zaturdag	25	〃	5	Zaturdag	25	〃	10,30
Zondag	26	〃	5	Zondag	26	〃	10,30
Maandag	27	〃	5	Maandag	27	〃	11,30

Van Vlissingen op Rotterdam.
Vastgestelde uren van vertrek

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, 's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot De Schelde, van Breskens.	*des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags,* 's morg. 8¼ ure, na aankomst van den 1sten trein over den Rijnspoorweg.

Weldadigheid.

Diakenen der nederduitsch hervormde gemeente te Middelburg maken melding, dat op zondag 12 julij in de voormiddag godsdienst in de Koorkerk, voor hunne armen is gecollecteerd: een bankbiljet no. 322, groot f 40, en in de namiddag godsdienst in de Nieuwekerk, een verzegeld couvert onder letter F, een bankbiljet no. 101, groot f 1000, een dito no. 687, groot f 100, een coupon, no. 10231 f 1000 a 3 pct., f 14,85, een dito, no. 1378, f 200 a 2½ pct., f 2,47½, te zamen bedragende f 1117,32½.

Middelburg, den 13 julij 1857.

Diakenen voornoemd,
F. J. STADES, voorzitter.
W. J. MULLER, secretaris.

Vereeniging tot bezoeken der armen.

De directie maakt dankbare melding van den ontvang eener even belangrijke als onverwachte gift van f 100, in acht coupons, W. S., a f 12,37½, benevens ééne gulden, gisteren avond bij den eerst ondergeteekenden ontvangen, van T, onder het postmerk „Middelburg."

Middelburg, den 13 julij 1857.

J. J. DE KANTER, voorzitter.
N. VERHULST Wz., penningm.

De commissie Loon voor werk alhier brengt onder hartelijke dankbetuiging ter kennis van den onbekenden gever of geefster, dat bij den tweeden-ondergeteekenden op gisteren, den 12 dezer, ontvangen is ten behoeve harer inrigting de aanzienlijke som van f 100, en wel in 8 coupons 2½ pct. werkelijke schuld, verschenen 1 julij jl., nommers 6514, 12436, 15345, 28314, 9742, 109612, 109613 en 150560, ieder groot f 12,37½, en f 1 in contant, alles met het bijschrift inrigting „Loon voor werk," f 100 in 8 coupons, W. S.

Middelburg, den 13 julij 1857.

De commissie voornoemd,
A. M. CRAMER, voorzitter.
HUBERTUS REKKER, secretaris.

Advertentien.

Getrouwd:
J. F. HENNEQUIN,
Sluis, Burg. Ingenieur,
den 8 Julij 1857. en
F. W. E. HENNEQUIN.

Getrouwd:
I. J. PAARDEKOOPER
Goes, en
den 8 Julij 1857. I. K. VERVENNE.

Heden verloste van een' ZOON J. H. WISSE, geliefde Huisvrouw van
Middelburg, I. DE BROEKERT.
den 12 Julij 1857.

Bevallen van een' ZOON A. J. LOOIS, Echtgenoot van
12 Julij 1857. M. P. DRONKERS.

Bevallen van eene DOCHTER M. REVERS, geliefde Echtgenoot van
Middelburg, J. DHONT Pz.
den 12 Julij 1857.
Eenige kennisgeving.

Heden ontvingen wij de treurige tijding, dat op den 7 dezer, na eene korte ongesteldheid, ten huize harer Ouders te 's Gravemoer, is overleden onze geliefde Zuster JACOBA MINARDA WELLE, in den nog jeugdigen leeftijd van 29 jaren.
Middelburg, JB. BOUDEWIJNSE.
den 11 Julij 1857. P. J. M. BOUDEWIJNSE,
Algemeene kennisgeving. WELLE.

Middelburg, 12 Julij 1857. Heden overleed alhier, na een veeljarig lijden, tot droefheid harer nagelatene betrekkingen, in den ouderdom van 65 jaren, Mejufvrouw JOHANNA JACOBA BOONE.
Eenige kennisgeving.
Familie en Vrienden, zoo binnen als buiten de Stad, gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

De Kinderen en Behuwdkinderen van wijlen Mejufvrouw N. DOENSEN, Wed. den Heer L. WOUTERSEN, betuigen bij deze hunnen opregten dank voor de vele bewijzen van deelneming, *gedurende hare ziekte en daarop gevolgd* overlijden ondervonden.
Middelburg, Uit aller naam,
den 13 Julij 1857. P. W. WOUTERSEN.

HERIJK DER MATEN EN GEWIGTEN.

De belanghebbenden worden herinnerd dat de **Herijk** der Maten en Gewigten in de Gemeente Middelburg op Zaturdag den 18 Julij aanstaande **gesloten wordt.**
De Arrondissements-IJker,
NAGTGLAS.

OPENBARE VERKOOPING
AAN 'S RIJKS WERF DER MARINE TE VLISSINGEN,
op Vrijdag den 17 Julij 1857,
van eene partij Eiken en Dennen **Brandhout, Schalen, Spaanders,** Oud **Touwwerk, Zeilen, Tenten, Vlaggen, Afval** van Zeildoek, **Teertonnen, Kardoeskokers, eene Jol** en wat verder zal worden aangeboden.
Twee werkdagen vóór de Verkooping zal alles ter bezigtiging op voorschrevene Werf gereed liggen.
Vlissingen, 26 Junij 1857.
De Directeur en Kommandant der Marine.
Bij afwezendheid,
De Equipagiemeester,
J. C. DU CLOUX.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 4 Augustus 1857, des voormiddags ten 11 ure, zullen Burgemeester en Wethouders van **SLUIS**, in tegenwoordigheid van den Heer Hoofd-Ingenieur in het *Elfde District van den Waterstaat, ten Raadhuize dier* Gemeente, onder nadere goedkeuring, in het openbaar bij inschrijving en opbod aanbesteden:

Het verlengen van het Kanaal van Brugge, tot in de Kaai van Sluis, met het bouwen van eene houten Siffon onder het Kanaal, het herstellen en verlengen der Kaaimuren en verdere werken; benevens de leverancie van alle benoodigde Materialen.

Waarvan het Bestek en de voorwaarden, behalve ter Secretarie der Gemeente Sluis, zullen ter lezing liggen op de zelfde plaatsen waar die van Provinciale Waterstaatswerken en Wegen in Zeeland gewoonlijk worden ter lezing gelegd.
Afdrukken van het Bestek zijn ter voorzeide Secretarie verkrijgbaar tegen betaling van 75 cents.
De aanwijzing van het werk zal geschieden op Zaturdag den 1 Augustus 1857, des voormiddags ten 10 ure.

PUBLIEKE VERPACHTING VAN TIENDEN
over den Jare en Oogst 1857, op Donderdag den 23 Julij 1857, des voormiddags 11 ure, in het **Nederlandsch Logement** in de Abdij te Middelburg.

PUBLIEKE VERKOOPING op Donderdag den 23 Julij 1857, *des morgens ten 10 ure, in het Gemeentehuis* te **Krabbendijke,** van
EEN WOONHUIS, SCHUUR EN ERF,
zijnde een TIMMERMANS-WINKEL,
staande en gelegen aldaar, letter A no. 15, Kadastraal bekend sectie C no. 465.
Informatien te bekomen bij den Eigenaar M. C. VAN OOSTEN, te Krabbendijke, en ten Kantore van den Notaris REMBGES, te Kruiningen.

De **Verkooping** op den 17 dezer, in het **Nederlandsch Logement,** is tot nader order **uitgesteld.**
H. CATS, Boedelschikker.

Terstond te Koop!
In de Provincie Zeeland, **EENE GROSSIERS- EN WINKEL-AFFAIRE** in alle **Koloniale waren, Wijn** en **Sterke Dranken, Zout, Zeep** enz., welke drie laatste artikelen op doorloopend crediet worden ingeslagen. — Des verkiezende zal er een gedeelte van de Koopsom op het Vaste Goed kunnen gevestigd blijven. — *Tot nadere informatie kan men zich,* met franco Brieven onder lett. W., aanmelden bij de Uitgevers dezer Courant.

De ondergeteekenden, die bij den Brand van 28 Junij jl. veel geleden hebben, willen gaarne hulde toebrengen aan de rojale behandeling die zij ondervonden hebben van de Brandassurantien, zoo voor Meubelen, Lijfsieraden, Winkelwaren enz., onder directie van den Heer J. F. GEORGY, alsook voor de beschadiging aan het Huis des tweeden ondergeteekenden, onder directie van den Heer H. VAN VEEREN, te Amsterdam. Zij doen zulks dan ook gaarne door middel dezer Courant, en nemen vrijheid, aan wie het ook zijn moge, om evengemelde Brandassurantien, zoo van den Heer J. F. GEORGY als van den Heer A. VAN VEEREN, te Amsterdam, waarvan de Heer W. M. ENGELBERTS alhier Correspondent is, ruimschoots aan te bevelen.
Weduwe Z. C. NEDERVEEN.
C. H. BAARE.

In lossing Schipper L. TOUW, met eene lading puike **SMEEKOLEN,** voor H. J. DRONKERS.
Prijsnotering *f* 28 in en *f* 24 buiten de Gemeente per Hoed, met 2 pCt. korting voor contante betaling.

De nieuwe Minerale **LIJM,** om gebroken Porcelein, Glas, Pleisterwerk, Marmer, IJzer, Hout en andere voorwerpen te herstellen, is altoos gereed voor het gebruik; — zij is kleurloos, doorschijnend als Glas en hecht het gebroken voorwerp zoo stevig aan elkander, dat het eer op eene andere plaats dan op de gelijmde breken zal. Water oefent er geen of weinig invloed op, wanneer men ze tijd tot verglazing heeft gelaten. — Een Fleschje kost 30 cent, en kan, wanneer men het goed gesloten houdt, jaren lang gebruikt worden.
Amsterdam, Verkoophuis, Thalen, T. J. MAAS.
Middelburg, Vlissingen, A. M. KALB.
Depot Verkoophuis, FLEISCH.
Goes, Wed. C. VREEKE. En in de bekende Depôts
Schoondijke, A. J. BRONS, in de andere Steden.
WIJK.

In het vak van **Manufacturen** wordt gevraagd een fatsoenlijk **Jongeling,** P. G. Bij voorkeur zullen die genen in aanmerking komen die reeds eenige ervaring hebben, en bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag kunnen overleggen. — *Brieven franco* lett. B. bij Z. DE BURSONJE, Boekhandelaar te Vlissingen.

Terstond een **Broodrager** benoodigd, lett. H. 49.

Een **Jongen** benoodigd, niet beneden de 15 jaar, bij A. J. DRONKERS, Krommeweele.

Een **Jongen** benoodigd bij BREDA, Noordstraat.

Terstond eene Burger **Dienstmeid** benoodigd. Adres bij den Boekverkooper DE JONG ZIJLSTRA.

Terstond benoodigd een **Boodschapmeisje,** niet beneden de 14 jaren. Adres VAN BENTHEM & JUTTING.

DES ZEEPZIEDERS VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 14 julij 1857.

Provinciale staten van Zeeland.

Zitting van 10 julij.

Tegenwoordig de commissaris des konings, voorzitter, 36, later 38 leden en de griffier.

De notulen der vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd en voor kennisgeving aangenomen de mededeeling des voorzitters dat, door de afdeelingen zijn benoemd tot voorzitters en ondervoorzitters: in de 1ste de heeren Blaaubeen en Schuurbeque Boeije; in de 2de de heeren Fransen van de Putte en Sprenger; in de 3de de heeren de Smidt en Cau.

De commissie voor de verzoekschriften brengt rapport uit bij monde van den heer Becius op de in hare handen gestelde adressen:

a. van den gemeenteraad van Brouwershaven om een renteloos voorschot van f 350— tot wegsverbetering;

b. van den gemeenteraad van Biervliet om een dergelijk van f 2000 voor de geheele afbetaling der kosten van verbetering van den weg tusschen Biervliet en Yzendijke.

Van deze beide rapporten strekt de conclusie om daarop afwijzend te beschikken, met het oog op het besluit van den 5 julij 1856, dat namelijk de aanvragen om zoodanige subsidien met de noodige bescheiden moeten zijn ingediend bij gedeputeerde staten vóór den 15 september van het jaar, voorafgaande aan dat waarin het subsidie wordt verlangd: met te kennengeving dat de vergadering genegen is die verzoeken, als men er bij volhardt, voor het dienstjaar 1858 nader in overweging te nemen. Beide deze conclusien worden met algemeene stemmen aangenomen;

c. van den gemeenteraad van Sluis strekkende dat, in plaats van het vroeger verleend renteloos voorschot, ten bedrage van f 8000, voor de doortrekking van het kanaal van Brugge tot in die gemeente, een renteloos voorschot van f 4000, en een subsidie tot het zelfde bedrag moge worden verleend;

d. Van den gemeenteraad van St. Anna ter Muiden, om een nader renteloos voorschot en subsidie voor het stichten van een nieuw schoollokaal in die gemeente.

Uit het adres blijkt dat de kosten voor de daarstelling van een schoollokaal zijn begroot op f 2376, terwijl door de provincie is toegekend een subsidie van f 350, en een renteloos voorschot van f 850, en door het rijk een subsidie van 400. Thans vraagt men nog van de provincie f 350 subsidie en f 425 renteloos voorschot daarenboven.

De conclusien der rapporten op beide laatstgemelde adressen strekken tot het van de hand wijzen. Is besloten beide verslagen ter griffie neder te leggen en daarover morgen te beraadslagen;

e. van den gemeenteraad van Sas van Gent om een renteloos voorschot van f 1400 tot inrigting van het voormalig hospitaal tot eene kazerne voor de brigade marechaussée.

Onder opmerking dat het ten deze besprokene doel, waarvoor ondersteuning gevraagd wordt, niet behoort tot de omstandigheden waarin provinciale subsidien in den regel versterkt worden, wijst de commissie er op dat op de gemeentebegrooting voor dit jaar uitgetrokken is eene uitgave van f 350 voor huisvesting enz. van die brigade, en onder de ontvangsten f 119,76 restitutie van het rijk en f 140 van de omliggende gemeenten. Alzoo wordt de gemeente wel in staat geacht die kosten over een viertal jaren te bestrijden, na afloop waarvan die inkomsten eene belangrijke bate kunnen blijven. Deshalve wordt voorgesteld afwijzend te beschikken op het verzoek.

In stemming gebragt, wordt die conclusie aangenomen met 37 stemmen tegen 1 (van den heer Hoffman);

f. Van den gemeenteraad van Wissekerke, om een renteloos voorschot van f 650, tot herstel der kade te Kamperland, die eene dringende herstelling vereischt. Vroeger was deze in onderhoud bij de ambachtsheeren van Oud Campen, die dan ook het haven- en kaaigeld hieven.

Het advies, strekkende om dat voorschot te verleenen en dien overeenkomstig de begrooting voor het loopende jaar te wijzigen, wordt met algemeene stemmen aangenomen;

g. van den heer D. Dronkers, om verhooging der hem bereids verstrekt wordende toelage met f 3000 's jaars, ingaande 1 dezer voor de exploitatie des stoombootdienst op de Wester Schelde; of voor het geval dat zijn verzoek, zoo als het daar ligt, niet mogt kunnen ingewilligd worden, magtiging te verleenen aan gedeputeerde staten om met hem in nader overleg te treden. Adressant betoogt daarbij, te kunnen aanwijzen dat hij over een jaar met de dienst een nadeelig saldo van f 4800 zal hebben. Mogt in zijn verzoek getreden worden, dan zal hij de door hem aangekochte en gedeeltelijk vernieuwde stoomboot Stad Vlissingen nog tot die dienst bezigen.

De commissie is van oordeel dat, aangezien ten vorigen jare met den adressant bepaaldelijk is overeengekomen, dat hij zich met de exploitatie van deze dienst zou belasten, op de toen vast gestelde voorwaarden en het daarbij bepaald subsidie van f 8700, dit verzoek voor geene inwilliging vatbaar is.

Dit stuk wordt ter griffie nedergelegd om daarover morgen te beraadslagen.

h. Van F. Verplanken, molenaar te Biervliet, houdende bezwaren omtrent de door hem ondervonden weigering om op zondag te malen.

De conclusie, strekkende om ten aanzien van dit adres over te gaan tot de orde van den dag, als behoorende die beslissing tot de competentie van burgemeester en wethouders, wordt met algemeene stemmen aangenomen.

De zitting wordt hierop voor een half uur geschorst.

Bij de heropening worden uitgebragt de verslagen van de algemeene commissie van rapporteurs, als: 1 bij monde van den heer Buteux op het voorstel van gedeputeerde staten tot wijziging der provinciale begrooting van 1857, hetwelk in de afdeelingen tot geene aanmerkingen heeft geleid, en waarover de beraadslagingen morgen zullen plaats hebben.

2. Bij monde van den heer Kakebeeke op het voorstel van gedeputeerde staten, tot staking van de stoombootdienst op de Oosterschelde.

Daarop zijn in de afdeelingen geene belangrijke bedenkingen gemaakt, waarna het dan ook wordt aangenomen met eenparige stemmen (terwijl de heer Dronkers zich onthoudt van mede stemmen).

3. bij monde van den heer Vader, op dat tot het maken eener hulp aanlegplaats aan de westzijde van het veer over het Sloe, tegen den dijk van de Suzannapolder.

In de 2de afdeeling den wensch uitgedrukt zijnde dat het pad derwijze worde aangelegd dat het des noodig altijd kan worden verbreed tot een rijweg, berigt de voorzitter dat gedeputeerde staten dien overeenkomstig hun voorstel gewijzigd hebben, door de som van f 450, waarop die kosten waren begroot, te verhoogen op f 500.

Alzoo gewijzigd, wordt het besluit eenparig goedgekeurd.

4. bij monde van den heer Callenfels op de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het rijksbestuur is, dienst 1858.

Deze heeft tot geene aanmerkingen geleid, doch is door enkele leden betuigd dat men met genoegen ontwaarde dat het openvallen van eene betrekking, door overlijden, had gelegenheid gegeven om enkele ambtenaren eene kleine verhooging van bezoldiging te verstrekken.

Artikelsgewijze in omvraag gebragt, vereenig de de vergadering zich eenstemmig met die voordragt;

5. Bij monde van den heer van Eck, op het voorstel tot aankoop van grond voor een tolhuis op de weg van Neuzen naar Axel, dat tot geene aanmerking heeft geleid en eenparig wordt aangenomen;

6. Bij monde van den zelfden op de begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor het dienstjaar 1858, met een voorstel betrekkelijk de heffing van opcenten op de grond- en personele belasting ter behoeve der provincie, benevens het adres van J. M. Ceelen, wed. van Hertum, om weder met eene gratificatie begunstigd te worden.

Alleen eenige ondergeschikte aanmerkingen zijn hierop gerezen, doch de cijfers droegen algemeene goedkeuring weg.

De beraadslagingen hierop worden mede op morgen bepaald

7. Bij monde van den heer Dronkers op het voorstel tot heffing van 10 opcenten op de grond- en 5 op de personele belasting in 1858 voor de calamiteuse polders.

Slechts een lid der 1ste afdeeling heeft opgemerkt dat hij de staten tot deze vaststelling onbevoegd achtte. In stemming gebragt wordt het voorstel aangenomen met 36 tegen 2 stemmen (van de heeren Fokker en Hammacher).

8. Bij monde van den heer de Lange op de verantwoording van gedeputeerde staten wegens de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1855.

Ten deze is hoofdzakelijk door eenige leden de wensch uitgedrukt dat gedeputeerde staten bij den koning zouden aandringen op het voordragen van eene wet, tot intrekking der nog van kracht zijnde wettelijke bepalingen op het stuk der wegen en het berijden derzelve met zware vrachten enz., ten einde beter voor het behoud der provinciale wegen kunne gewaakt worden.

Hierna wordt deze verantwoording eenparig goedgekeurd, terwijl gedeputeerde staten zich onthouden van de stemming.

Conform het voorstel des voorzitters wordt alsnu bepaald op morgen over te gaan tot de benoeming van een lid der gedeputeerde staten ter vervanging van den heer B. Bomme, en voorts van een buitengewoon lid in dat collegie.

De zitting wordt daarop verdaagd tot zaturdag morgen ten tien ure.

Zitting van 11 julij.

Tegenwoordig de commissaris des konings, voorzitter, 38 leden en de griffier.

De notulen der vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Aan de orde is het rapport der commissie voor de verzoekschriften, in zake het adres van den gemeenteraad van Sluis, strekkende dat in plaats van het in 1856 verleend renteloos voorschot, ten bedrage van f 8000 voor de doortrekking van het kanaal van Brugge tot in die gemeente, een renteloos voorschot van f 4000 en een subsidie tot het zelfde bedrag moge worden verleend.

De heer Hammacher vangt de algemeene beraadslagingen daarover aan, door, hoewel hulde doende aan het beginsel om slechts rentelooze voorschotten en geene subsidien toe te kennen, te wijzen op het minder billijke om daarbij altijd te volharden, daar eene arme gemeente dan geheel van ondersteuning moet verstoken blijven. Hij houdt zich overtuigd dat de gemeente reeds deed zoo veel in haar vermogen was, en herinnert voorts dat ten deze volstrekt niet moet gedacht worden aan een lokaal belang, maar aan een onderwerp, waarbij een groot deel van het gewest belang heeft.

De heer Fokker is het geheel met den vorigen spreker eens, waarom het hem dan ook leed doet dat het rapport van de commissie ongunstig luidt. Ten betooge dat het hier geen plaatselijk belang geldt, ook naar de zienswijze der regering, verwijst hij naar het den koning aangeboden verslag over de openbare werken in 1855 en 1856 (waarvan een uittreksel voorkomt in de Middelburgsche courant van 16 junij jl., no. 72). Van dat laatste doet hij voorlezing en verklaart daarmede in te stemmen, terwijl hij voorts herinnert dat in der tijd door gedeputeerde staten aan de gemeente uitzigt is gegeven op een subsidie van f 8000, en dat de gronden in het adres nog aangevoerd waarheid behelzen, onder anderen dat door het kanton Sluis altijd mede is bijgedragen voor de fondsen tot wegsverbetering en onderhoud van calamiteuse polders, in weerwil dat ten hunnent nog nooit een weg verbeterd is behoeven te worden, en geen polder calamiteus is.

De heer Vis wijst op het altijd bezwaarlijke om te verklaren of iets van plaatselijk of meer algemeen belang is. Is men nog nooit van den regel afgeweken om alleen voorschot en geen subsidie te verleenen, dan ziet hij daartoe ook ten deze geen noodzaak, ten zij, zoo als hij thans met eenige bevreemding hoort, die zedelijke verpligting rust op de vergadering door eene vroegere toezegging. Intusschen gelooft hij dat men het moeijelijke der restitutie van het voorschot te zwaar tilt, daar immers als het kanaal eenmaal bestaat, de inkomsten der gemeente ook belangrijk zullen verbeteren.

De heer Becius verdedigt de conclusie van het rapport, door te herinneren dat in 1856 door gedeputeerde staten voorgedragen is een subsidie van f 8000 te verleenen, doch eenparig is besloten om een voorschot van gelijk berag te verstrekken. Sedert acht hij den toestand niet veranderd. Wat betreft eene gedane toezegging, beantwoordt hij den heer Vis dat gedeputeerde staten zich natuurlijk alleen konden verbinden om het gunstig voor te dragen bij de staten.

De voorzitter voelt zich genoopt om tot regt verstand den geheelen loop der zaak ten vorigen jare bloot te leggen. Blijkens de notulen hebben gedeputeerde staten zelven hun voorstel gewijzigd, en is dat gewijzigd voorstel dadelijk aangenomen. Daartoe werd het collegie genoopt bij de kenbaar gewordene stemming van de leden, doch in de openbare vergadering zijn nimmer eenigerlei beweeggronden ten deze in beraadslaging gekomen.

De heer Mathon wenscht er even eens op te wijzen dat er nog nimmer discussien te dezer zake plaats hadden. Ten vorigen jare betreurde men even als nu de afwezigheid van het lid uit Sluis, die vermoedelijk meer inlichtingen had kunnen verschaffen.

Na nog eenige discussie, waaraan de heeren Hammacher, Fokker en Becius deel nemen, en waarbij eerstgenoemde het onder-

havige punt een waterweg ten zuiden noemt, zoo als de haven van Breskens er een ten noorden is, wordende beraadslagingen gesloten. Het voorstel der commissie, om het verzoek te wijzen van de hand, wordt verworpen met 23 tegen 15 stemmen (voor stemden de heeren Hoffman, Hombach, de Jonge, de Lange, Buteux, van Eck, van der Bilt, Schuurbeque Boeije, Blaaubeen, Becius, Sergeant, van Citters, Cau, Dronkers en van der Mandère) en daarop het verzoek geacht te zijn ingewilligd.

Ten andere is aan de orde het rapport ter zake van het adres van den gemeenteraad van St. Anna ter Muiden, om een nader renteloos voorschot en subsidie voor het stichten van een nieuw schoollokaal in die gemeente.

De heer de Jonge van Ellemeet wenscht ten deze een beroep te doen op de welwillendheid der vergadering, ofschoon hij de conclusie van het rapport regtens moet beamen. Het geldt hierbij echter een hoogst belangrijk punt, namelijk het onderwijs, en voorts ten opzigte eener grensgemeente van 450 ingezetenen, die grootendeels onvermogend zijn en waarvan toch nog een *hoofdelijke omslag wordt geheven, waarvan de eerste klasse* f 64. bedraagt en die in totaal f 400,50 opbrengt. Daarenboven erkennen burgemeester en wethouders te voorbarig te zijn geweest in de opgave der kosten, die hunne eerste globale berekening overtreffen. Spreker eindigt met den voorzitter zijn dank te betuigen dat hij gisteren hierover niet aanstonds eene beslissing uitlokte, waardoor hij in staat is gesteld, om de gemeente Sas van Gent nu nog aan te bevelen in de welwillendheid zijner medeleden.

Niemand hierover het woord meer vragende, wordt de conclusie van het rapport, strekkende tot afwijzing, verworpen met 25 tegen 13 stemmen (voor stemden de heeren Becius, van Citters, Fransen van de Putte, Fokker, Cau, Dronkers, Vader, de Jonge, van Eck, van Voorst Catshoek, Uyttenhooven, Blaaubeen en Hoogenboom) en daarop voorgesteld het adres te beschouwen als ingewilligd. Na eenige discussie, waarbij de heer Uyttenhooven de meening uitdrukt dat deze aanvrage mede voor 15 september van een vorig jaar had behooren ingezonden te worden, terwijl de heeren Becius, de Jonge van Ellemeet en de voorzitter herinneren dat dit uitsluitend bepaald is bij aanvragen tot wegsverbetering, wordt het verzoek in stemming gebragt en toestemmend beantwoord met 28 stemmen tegen 10 (tegen stemden de heeren Uyttenhooven, Blaaubeen, Hoogenboom, Vis, Kakebeeke, Callenfels, van Citters, Fransen van de Putte, Vader en van Voorst Catshoek.

Komt in behandeling het adres van den heer D. Dronkers om verhoogd subsidie voor de stoombootdienst op de Westerschelde. De heer Dronkers verwijdert zich gedurende deze beraadslaging.

De heer Uyttenhooven *verklaart met leedwezen het rapport* der commissie gehoord te hebben. Hij treedt in een uitvoerig betoog van het hooge gewigt dezer stoombootdienst om de gemeenschap te bevorderen tusschen deze gedeelten der provincie. Daarbij wijst hij op de gebrekkige wijze, waarop nu de dienst vervuld wordt en op het aanbod van den heer Dronkers om eene andere, geschikte boot in de vaart te brengen, iets waartoe hij gelooft dat men hem niet kan noodzaken; zoodat hij, als men het subsidie niet vermeerdert, met der tijd eene staking van de dienst vreest.

Een en ander bragt hem er toe om een door de heeren Mathon Hombach, Pierssens en Sergeant ondersteund amendement in te dienen, strekkende om het adres van den heer Dronkers te stellen in handen van gedeputeerde staten, om met hem in overleg te treden betrekkelijk een verhoogd subsidie, ten behoeve der stoombootdienst op de Wester-Schelde, onder voorwaarde dat hij een geschikte stoomboot in de vaart brenge en dagelijks volgens overeenkomst twee malen de geheele dienst volbrenge; alles nadat hun zal gebleken zijn van het werkelijk geleden verlies met deze exploitatie, en voorshands voor 2 jaren, om na afloop daarvan te zien of het subsidie voor vermindering vatbaar is, zoodra de onderneming bij getrouwer vervulling meer mogt opbrengen.

De heer Cau verklaart dat hij zich gaarne met de zienswijze van den heer Uyttenhooven zou vereenigen, als al het door dien heer aangevoerde door hem kan beaamd worden. Dat kan hij echter niet: 1. omdat, zijns inziens, de concessionaris wel degelijk verpligt is, ook thans te zorgen voor eene geschikte stoomboot; 2. omdat de dienst niet eigendunkelijk kan worden gestaakt; 3. omdat sedert de uittreding van [illegible] uit de concessie, het subsidie met f 2000 is vermeerderd. Hij houdt zich dus overtuigd dat op de tegenwoordige condition de dienst uitvoerbaar is zonder schade, en vraagt waar het heen moet, als men een ten vorigen jare aangegaan contract reeds nu zou veranderen.

De heer van Citters stelt op den voorgrond dat hij zeer gezind is om elke poging te ondersteunen tot verbetering der nog altijd veel te wenschen overlatende communicatie. Intusschen ziet hij nog al bezwaar in het voorstel van den heer Uyttenhooven, omdat de daarbij aan gedeputeerde staten opgedragene last te onbestemd is. Daarbij is het voorshands niet bewezen, hoewel hij het wil aannemen, dat de thans in de vaart te brengen boot goed zal voldoen. Hij zou dus nog in het voorstel kunnen treden, als was voorgesteld om in de najaarsvergadering, wanneer de deugdelijkheid bewezen was en het verlies behoorlijk gestaafd wordt, eenig voorstel te doen.

De heer de Jonge van Ellemeet beaamt geheel het door den heer van Citters gesprokene. Hij gaat voorts na, wat opvolgend door den concessionaris is gevraagd, ook voor de dienst op de Ooster-Schelde, waaromtrent de daardoor aangewonnen aandeelhouders te Zierikzee zich thans zeer te leur gesteld zien.

De heer Uyttenhooven wederlegt onderscheidene malen de geopperde bezwaren. Hij herinnert dat het rijk f 8000 subsidie geeft, en dus de provincie zelve f 5500; voorts dat de stoomboot Stad Vlissingen no. 1 van alle houten booten de vlugste was, weshalve men zich met grond kan vleijen dat deze ook in dit veer zal voldoen. Ten slotte strekt zijn amendement of voorstel alleen om naar aanleiding van het adres, gedeputeerde staten in overleg te doen treden met den adressant, zonder dat collegie in het minst te binden. Oordeelt het dat de ondervinding moet geraadpleegd worden, dan wil hij die beoordeeling geheel aan gedeputeerde staten overlaten, die den uitslag hunner bevinding bijv. in de najaarsvergadering kunnen mededeelen.

De heer Mathon zou het gevoelen van de leden die zich tegen het amendement verzetten, kunnen deelen, wanneer kon gezegd worden dat thans slechts eenigermate goed in de dienst voorzien werd. Is het intusschen waarheid dat het tegenwoordig vrij groot subsidie zeer slecht besteed is, dan vreest hij dat bij weigering om het subsidie te verhoogen, die slechte bediening zal voortduren tot het einde der concessie.

De heer Cau komt nog nader op het door hem gesprokene terug.

De heer Franssen van de Putte betoogt dat in ieder geval het amendement aanvulling behoeft. Hij wilde gedeputeerde staten bepaald zien uitgenoodigd om een nader voorstel in de najaarsvergadering te doen, en wenschte daarbij casu quo te zien opgenomen de bepaling van het aantal dagen dat minstens per jaar moet worden gevaren.

Den heer Fokker komt het voorstel van den heer Uyttenhooven als middenweg goed voor. Werd dat echter verworpen, dan zou hij zijne stem geven aan de conclusie der commissie; niet omdat hij zou overtuigd zijn dat de dienst thans zonder schade kan uitgevoerd worden, maar omdat hij het verzoek zoo als het daar ligt, onaannemelijk acht. Door niets hoegenaamd zijn de opgaven der nadeelige uitkomsten in het adres, ten deele zelfs geraamd, gestaafd. Met de meeste zorg is ten vorigen jare de rekening van den concessionaris nagegaan en toen met onderling goedvinden het subsidie met f 2000 verhoogd. Is dan nu het resultaat van dit jaar zoo veel slechter? en dat in weerwil dat uit andere stukken blijkt dat alleen van Vlissingen naar Breskens in 1856 bijna 2000 passagiers meer vervoerd zijn dan in het vorig jaar. Hoe dit zij, geen enkel justificerend stuk is overgelegd, en voor de staten is een beoordeeling des te onmogelijker, daar door den concessionaris tot op heden niet is ingeleverd het jaarverslag, dat hij zich verbonden heeft in januarij van elk jaar aan gedeputeerde staten te doen geworden.

Nadat de heer Hammacher het amendement nog heeft verdedigd, juist omdat daarmede niets wordt vooruitgeloopen, terwijl de heer van Citters verklaart het met den heer Fokker eens te zijn, wijzigt de heer Uyttenhooven zijn voorstel met dien verstande dat aan gedeputeerde staten ten deze een onderzoek wordt opgedragen, om daaromtrent in de najaarsvergadering een nader voorstel te doen.

Alzoo in stemming gebragt, wordt het aangenomen met 26 tegen 10 stemmen. (Tegen stemden de heeren Cau, van der Have, de Jonge van Ellemeet, de Jonge, de Lange, van der Bilt, Schuurbeque Boeije, Blaaubeen, Vis en Becius) en de conclusie der commissie dus geacht te zijn verworpen.

De zitting wordt hierop voor een half uur geschorst.

Bij de heropening wordt overeenkomstig een voorstel des voorzitters alsnog eenparig besloten eene kleine wijziging te brengen in het gisteren genomen besluit om gedeputeerde staten te magtigen tot den aankoop van grond voor een tolhuis op den weg van Neuzen naar Axel, daar het aanvankelijk beoogde terrein te klein zal zijn.

Bij monde van den heer Hoffman wordt uitgebragt het algemeen verslag der commissie van rapporteurs op het voorstel van gedeputeerde staten tot vaststelling van eene verordening op het aanleggen aan en het bevaren van de haven van Breskens.

Daartegen zijn onderscheidene bedenkingen in het midden gebragt, waarom dan ook gedeputeerde staten besloten hebben hun voorstel in te trekken en een gewijzigd ontwerp in de najaarsvergadering voor te dragen.

Wordt gelezen en eenstemmig goedgekeurd een ontwerp besluit tot wijziging der begrooting voor enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1856, in verband met het gevallen besluit op het adres van de gemeente Sluis.

Aan de orde is het algemeen verslag der commissie van rapporteurs op het voorstel van gedeputeerde staten tot wijziging der provinciale begrooting voor 1857, welk voorstel nog eenige aanvulling ondergaat in verband met de gunstige beschikking op het adres van de gemeente Sas van Gent. Met algemeene stemmen vereenigt de vergadering zich daarmede.

Thans wordt in behandeling genomen de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1858, met een voorstel van gedeputeerde staten betreffende de heffing van opcenten op de grond- en personele belasting ten behoeve der provincie, en het adres van J. M. Ceelen wed. van Hertum, om weder met eene gratificatie te worden begunstigd.

Aanvangende met de artikelsgewijze behandeling van de uitgaven, worden eerst deze en daarna de ontvangsten goedgekeurd, en daarbij tevens aangenomen het inbegrepen voorstel tot heffing van opcenten en gunstige beschikking op het adres van de wed. van Hertum. *Overigens ondergaan enkele posten* eene kleine wijziging en aanvulling, in verband met dezer dagen gevoteerde uitgaven enz.

Daarna geheel in omvraag gebragt, wordt de begrooting eenstemmig aangenomen.

Wordt overgegaan tot de benoeming van een lid en een buitengewoon lid van gedeputeerde staten.

De heeren van der Have, Vader, Benteyn en Hoogenboom vormen daarbij het stembureau. Bij de eerste stemming voor een lid, vereenigen zich 23 stemmen op jhr. mr. J. F. Schuurbeque Boeije, 11 op den heer Vis, 1 op den heer Snijder en 1 op den heer Fransen van de Putte. Eerstgenoemde heer is dus verkozen, doch niet tegenwoordig.

Daarop wordt de heer D. Uyttenhooven herkozen als buitengewoon lid, met 31 stemmen, terwijl zich 3 stemmen op den heer Snijder, 2 op den heer Fransen van de Putte en 1 op den heer Vis vereenigd hadden.

De heer Uyttenhooven, ter zitting tegenwoordig, verklaart de vereerende benoeming te aanvaarden.

Daarop wordt het stembureau bedankt en niets meer te behandelen zijnde, de resumtie der notulen dezer zitting overgelaten aan gedeputeerde staten, waarna de voorzitter de zomervergadering in naam des konings sluit.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS, UITGEVERS VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.